

Документи Међународног архивског савета (МАС)

**2005. МАС – Годишњи генерални састанак
XXXVIII међународна конференција Округлог стола архива (СИТРА)
Абу Даби, Уједињени Арапски Емирати, 27. новембар – 1. децембар
2005.**

РЕЗОЛУЦИЈЕ¹

Директори националних архива и руководиоци архивских управа, председници националних стручних асоцијација, чланови Међународног архивског савета (МАС - ICA), састајући се у Абу Дабију приликом одржавања XXXVIII међународне конференције Округлог стола архива (СИТРА),

1. Генералне резолуције

1.1. Признајући да је без добро обрађене и доступне архивске грађе, као и архива, меморија неопходна за информатичко друштво изложена опасности,

Залажући се да тела одговорна за спровођење Светског самита о информатичком друштву одржаном у Тунису, обезбеде да она такође узму у обзир потребу за чувањем и омогућавањем сталне доступности свих врста архивске грађе, традиционалне и дигиталне

Подрже *Александријски манифест о библиотекама, Информатичко друштво у акцији*,² које је IFLA усвојила 11. новембра 2005. и одобре њене финалне препоруке.

1.2. С обзиром на то да је УНЕСКО на Генералној конференцији у октобру 2005. године усвојио предлог за установљавање Међународног дана аудиовизуелних архива и сложио се да то буде 27. октобар, и с обзиром на потребу глобалног приступа теми архива, шта год да је њихов медиј, односно носилац или природа,

¹ Сва документа могу се наћи на сајту ICA www.ica.org

² www.ifla.org/III/wsis/AlexandriaManifesto.htm

Позива УНЕСКО да не ограничава простор овог Дана само на аудио-визуелне архиве, већ да га прошири на све архиве као основу за меморију човечанства.

2. Резолуције о добром управљању и развоју

2.1. С обзиром на Декларацију УН о циљу миленијума да повезује развој и искорењивање сиромаштва и доведе до доброг управљања и отворености, с обзиром на напоре Светске банке и других спонзора у сузбијању корупције и социјалних, политичких и економских штета у занемаривању архивске грађе у организацијама и с обзиром на користи које ће добити добрим управљањем грађом у односу на ефикасност, продуктивност и одговорност,

Траже да тела одговорна за помоћ земљама у развоју

– траже подршку архивских институција у сузбијању корупције и промовисању доброг управљања и, према том циљу, охрабривање и помоћ владама у дефинисању националне архивске политике

– укључе у своје програме за помоћ обавезне одредбе/чланове о адекватном архивском управљању и потреби за одговорношћу, да би обезбедили ефикасност тих програма

– уваже Међународни архивски савет као привилегованог партнера у концепцији и примени тих програма

Позову све владе, посебно земаља у развоју, да примене истинску архивску политику прилагођену међународним конвенцијама усвајањем закона и постављањем националног архивског система који омогућава контролу архивске грађе у свим фазама њеног распона живота и давањем средстава институцијама одговорним за архиве да то спроведу.

Позову владе и међународна тела да укључе управљање архивском грађом у њихову контролу и вредновање поступака за њихове активности и програме.

2.2. С обзиром на рапидан развој електронског пословања владе и комуникација у амбијенту сталних технолошких измена, посебно у јавној администрацији, постоји опасност од губитака у меморисању, проузрокована кваровима, те самим тим и за управљање и чување дигиталне грађе,

Позивају све владе да прихвате статус предводника архивских институција и организација и усвоје законске и регулативне мере, дајући им потребна овлашћења у тим питањима,

Позивају све архивске институције да буду активни заступници примене најбоље праксе за чување електронске грађе за управљање и руковођење организација које у својим земљама примењују електронско пословање владе и уопште електронско пословање.

2.3. С обзиром на неконтролисан развој електронских система за управљање персоналним подацима и ризике које неауторизована комуникација има за приватност (тајност),

Траже од влада које још нису усвојиле законодавне одредбе да то учине, како би се обезбедила заштита личне приватности,

3. Резолуције о друштвеној одговорности корпорација

С обзиром на потенцијални притисак фузионисања и других конвенци глобализације предузећа на индивидуалну и колективну меморију, као и њиховог културног наслеђа, напори Уједињених нација, преко њихове иницијативе Глобалног мира, у охрабривању предузећа да се носе са друштвеним одговорностима и користима које предузећа могу да стекну од одговарајућег руковања њиховом грађом у погледу ефикасности, легалне сигурности, продуктивности и квалитета услуга,

Позивају предузећа, нарочито вишенационална,

– да стекну добру информацију и систем управљања грађом, који јачају поверење које друштво полаже у њих

– да се упознају са својим одговорностима према земљама и друштвима у којима делују, укључујући одредбе/чланове у интеграционо/куповним уговорима, гарантујући заштиту и архива и архивске грађе, као и приступ истима.

Траже да Међународна организација послодаваца (компанија) и економских лидера света узму у обзир питање чувања архива у примени стандарда ISO 9000 о квалитету руковођења у организацијама и припрему стандарда ISO 26000 који се односи на друштвену одговорност предузећа.

Сагласни су да деле своје искуство и своју стручност с њима.

4. Резолуције о превенцији катастрофа и потоњем опоравку

Научивши из искустава стечених у ранијим катастрофама да је превенција катастрофа мање скупа од реконструкције,

Позивају релевантне организације система УН, истакнути ICCROM и друге међународне организације, као што су Међународни комитет Црвеног крста и Међународни комитет Црвеног полумесеца, да помогну Међународном комитету Плавог штита да следи и интензивира напоре у превенцији од катастрофа и опоравка од оштећења.

Препоручују земљама члановима МАС-а да створе национални комитет Плавог штита у својим земљама, да би заштитили културно наслеђе у случајевима ратова и националних катастрофа.

Позивају Европску унију да обезбеди средства за примену Препорука Комисије у анексу Извештаја о архивима у Европској унији, усвојеним 14. новембра 2005.

5. Резолуције о архивима у Африци

5.1. **Поново** потврђују да су афрички архиви на дневном реду, како је укратко изложено у декларацијама усвојеним на Међународној конференцији Округлог стола о архивима у Кејп Тауну 2003. и на Међународном конгресу архива у Бечу 2004. године.

5.2. **Апелују** на власти NEPAD и Афричке уније да поклоне хитну пажњу спровођењу тог дневног реда.

Резолуције упућене МАС-у

1. **Позивају** Председнички комитет МАС-а који је задужен за праћење Светског самита о информатичком друштву да подсећа тела на обавезе за чије су спровођење задужени на самиту у Тунису, јер постоји витална потреба за дугорочном заштитом информација.

2. **Позивају** Програмску комисију да пласира пилот пројекат с циљем да се на вебсајту МАС-а обезбеди простор за савете, руковођење и примере добре праксе за превенцију катастрофа и накнадне реконструкције.

Позивају Извршни комитет да одреди потребна средства за овај приоритетан пројекат.

3. С обзиром на размишљања архивиста афричких франкофонских земаља и Индијског океана, која се односе на могућности стварања професионалног форума за земље западне и централне Африке у којима се говори француски, на тешкоће с којима се суочавају бранше у овом делу континента, а односе се на значајну професионалну сарадњу с једне стране и ефективно учествовање у МАС-овим управним телима и професионалној структури с друге стране.

Траже од Извршног одбора да се посвети овом питању и предложи решење на Годишњем генералном састанку 2006, које ће гарантовати могућност за професионалну сарадњу између свих земаља којих се тиче, као и обезбеђивање значајне географске презентације у управи и професионалној структури МАС-а.

Изрази захвалности

4. Захваљују водитељима, посебно оним који су ван професије, и учесницима чији је допринос стимулисао професионалне дискусије.

5. Захваљују Агенцији франкофонских међувлада која је финансирала учешће на конференцији многих директора националних архива из афричких земаља у којима се говори француски језик и на подршци развоју архива у тим земљама.

6. Изражавају захвалност Влади Уједињених Арапских Емирата, Центру за документацију и истраживање, његовом директору и његовом тиму, на великодушности, гостољубивости и организацији састанка.

**2006. МАС – Годишњи генерални састанак
XXXIX међународна конференција Округлог стола архива
Кирасао, Холандски Антили, 24. новембар 2006.**

РЕЗОЛУЦИЈЕ

Директори националних архива и руководиоци архивских управа, председници националних стручних асоцијација, изабрани и архивски стручњаци Међународног архивског савета (МАС-ИСА), састајући се у граду Кирасао приликом одржавања XXXIX међународне конференције Округлог стола архива (СИТРА),

1. Резолуција о заштити архивиста

С обзиром на фундаменталну улогу архивиста у сакупљању и ширењу елемената који омогућавају документовање и елаборирање историје и колективне меморије,

С обзиром на то да конструисање историје и колективне меморије подразумева коришћење колико је могуће разноликих извора,

Свесни да су архивски стручњаци понекад подвргнути политичким и економским притисцима, који их спречавају у примени етичких принципа,

Позивају на ревизију МАС-овог Етичког кода, као фундаменталне референце за усмеравање индивидуалних архивиста,

Траже развој стратешких средстава који ће промовисати улогу архивисте и заштитити архивисте под политичким или економским притиском,

Позивају Уједињене нације и друге релевантне организације да промовишу примену Етичког кода и нова стратешка средства.

2. Резолуција о улози архивисте у очувању меморије

С обзиром на специфичне вештине и стручност архивиста у заштити елемената који друштву омогућавају да гради своју меморију,

Због њихове улоге у управљању архивском грађом и у области вредновања, стицања, заштите и приступа архивској грађи, чиме обезбеђују свој интегритет,

С обзиром на значајну улогу архива у очувању меморије и проблеме умножавања неархивских институција, које су се усредсредиле на питање специфичне меморије,

Захтевају да државе стварају или одржавају праве професионалне архивске службе.

3. Резолуција о заштити архивског наслеђа под претњом могућег оружаног сукоба

Веома забринути због пљачки и уништења који су се догодили током недавних сукоба,

Препоручују

– да владе које још нису ратификовале Конвенцију о заштити културних добара усвојене у Хагу 1954. године и њен Други протокол из 1999. треба то да учине што је пре могуће,

– да чланови МАС-а треба да утемеље Национални комитет Плавог штита у својим земљама да би штитили културно наслеђе у случају оружаног сукоба или природне катастрофе, ако такав још није утемељен.

4. Резолуција о пројекту УНЕСКО о архивима трговине робљем

Траже да УНЕСКО

- настави да подржава земље које су укључене у прву фазу пројекта
- прошири пројекат на друге земље којих се тиче, узевши у обзир систем ропства у најширем смислу
- координира мрежу која је већ развијена
- промовише дигитализацију пројеката које су иницирале земље учеснице.

Охрабрују земље учеснице

– да лансирају програме за описивање архивске грађе која се односи на трговину робљем

- да промовишу сарадњу на свим пољима
- да активно наставе рад на пројекту.

Траже да МАС

– активно истражи могућности начина мобилизације за земље учеснице у подржавању пројекта

– охрабри бивше колонијалне силе да предузму мере за заштиту колонијалне архивске грађе

– промовише ближу сарадњу између регионалних огранака у размени ресурса и искустава.

5. Резолуција о архивској грађи колонизације и о подели заједничког архивског наслеђа на неколико земаља

С обзиром на то да појам архива колонизованих земаља мора бити ближи појму дислоцираних архива,

С обзиром на тешкоће у примени међународних препорука о дислоцираним архивима и комплексност проблема,

Уважавајући посао који је обавило девет земаља бивше француске Западне Африке и Кариба, везан за допуну њиховог архивског наслеђа, и пошто и друге земље света имају сличну потребу да деле, односно размене документа која се тичу њиховог заједничког наслеђа,

Предлажу план за мултилатералну сарадњу чија је намера да

- развија прилив информација о изворима докумената феномена колонизације и деколонизације
- омогући опрему, обуку и ресурсе који су потребни
- унапреди приступ архивској грађи која се чува ван територија на које се односи, посебно снабдевањем детаљним информативним средствима и разменом докумената путем копирања и ширења.

Траже од УНЕСКО-а, организација и држава којих се тиче, да охрабрују и финансијски подржавају овај план и све пројекте чија је намера да се олакша приступ документима који се односе на заједничку меморију земља чија је прошлост истоветна.

6. Резолуције о међународним изворима

С обзиром на то да су националне државе и индивидуална друштва повезани и да се то одражава у чињеници да архивске институције чувају архивску грађу која се односи на друга друштва,

Позивају све архивске институције

- да прихвате моралну обавезу да се савладају финансијска ограничења која спречавају размену информација и приступ архивској грађи и услед тога они морају да сарађују да би обезбедили финансијска средства.

За олакшавање приступа овој архивској грађи нарочито:

- развојем информативних средстава као што су УНЕСКО-в/МАС-ов Водич за архиве међународних организација
- омогућавањем приступа овој међународној архивској грађи
- радећи с архивским институцијама на обезбеђивању копија ове архивске грађе.

Позивају УНЕСКО да ову иницијативу финансијски подржи.

7. Резолуције о архивској грађи која се односи на правосуђе затварања и обавештајне службе

Крајње заокупљени претњом угрожавања архивске грађе која се односи на правосуђе, затварања и обавештајне службе, као и злоупотребе ових докумената,

С обзиром на фундаменталан значај ове архивске грађе као конститутивног елемента колективне меморије, као инструмента за одређивање одговорности, за усклађивање и промовисање универзалне правде и као средства заштите индивидуалних и колективних права,

Траже од организација МАС и УНЕСКО да:

- ажурирају студију 1995 о архивској грађи безбедносних служби у бившим репресивним режимима

– координирају на међународном нивоу програм за лоцирање, описивање и размену информација о архивској грађи, која се односи на правосудје, затварања у затворе и обавештајне службе.

8. Резолуције о оралној традицији

С обзиром на значај оралне традиције за чување меморије света и Конвенције УНЕСКО-а о неопипљивом наслеђу,

Залаже се да УНЕСКО подржи програме за сакупљање, заштиту и омогућавање приступа оралном наслеђу,

Тражи од МАС-а да сарађује с другим релевантним организацијама у вођењу стратешког размишљања у овој области и у промовисању примене добре праксе.

Резолуције упућене МАС-у

1. Резолуција о одређивању Међународног дана архива

Уверени да је одређивање новог међународног дана мало вероватно у систему Уједињених нација

Препоручују да

– МАС организује међународни дан архива, датум који би се могао мењати од године до године, зависно од међународног календара

– МАС охрабрује земље чланице да организују сопствене дане или недеље националних архива.

2. Резолуције о доступности архивских докумената преко компјутерске технике

С обзиром на то да су програми чија је сврха да архивска документа учини доступним преко компјутерске технике заслужни за коришћење архивске грађе у свету,

Уверени да размена искустава стечена применом ових програма помаже у решавању проблема и промовисању најбоље праксе,

Предлажу да се МАС упозна са постојећим пројектима, подржи развијање модела за презентовање, као и тражење функција које олакшавају on-line приступ архивској грађи

– установљавањем МАС-ове награде за прихватање пројеката који архивску грађу чине доступном на on-line начин

– упознавањем својих чланова са предлозима за ову награду

– олакшавањем професионалног дијалога о законским и техничким питањима повезаним са on-line презентовањем архивске грађе.

3. Резолуције о приватним архивима

И приватни и јавни архиви су есенцијални елементи у меморији друштва у његовој укупности и ови архиви због тога треба да буду сачувани,

С обзиром на то да архивисти развијају и баве се стратегијама које активно подржавају стварање, преузимање и заштиту архивске грађе приватних личности и организација с циљем изградње избалансираних и свеобухватне меморије целог друштва,

Траже од МАС-а да промовише генералну свест о значају и вредности ових архива.

4. Резолуција о аудиовизуелном наслеђу

С обзиром на суочавање са изазовима насталим развојем нација у заштити аудиовизуелног наслеђа и забринути због убрзаног губитка таквог наслеђа,

Позивају МАС да ради са релевантним партнерима на развоју и примени приступа интегрисаног чувања за заштиту светског аудиовизуелног наслеђа.

Изрази захвалности

Захваљују господи Шридат Рампалу и Јану Вилсону на квалитету њихових презентација и свим водитељима и учесницима који су допринели стимулативности стручних дискусија.

Изражавају дубоку захвалност Влади Холандских Антила, директору Националног архива Холандских Антила и целој служби и волонтерима, на топлини њиховог пријема, великодушности њихове гостољубивости и одличној организацији састанка.

2007. МАС – Годишњи генерални састанак град Квебек, Канада, 15–16. новембар 2007.

РЕЗОЛУЦИЈЕ

Директори националних архива и руководиоци архивских управа, председници националних стручних асоцијација и изабрани и архивски стручњаци Међународног архивског савета (МАС-ИКА), састајући се у Квебеку приликом одржавања XL Међународне конференције Округлог стола архива (СИТРА),

1. Сарадња између архива, библиотека и музеја

С обзиром на потребу институција које штите документарно наслеђе да тешње сарађују, као и предност која из ње произилази у погледу услова финансирања, исплативости и квалитета услуга корисницима,

Траже да МАС подстиче архивске институције и асоцијације на сарадњу са библиотекама и музејима, као и јачање постојећих веза на пример

са IFLA-ом и ICOM-ом у заједничким областима активности, уважавајући специфичности дисциплина и институција на које се ово односи.

2. Светска дигитална библиотека

С обзиром на то да Европска дигитална библиотека, коју је иницирала Европска унија, укључује архиве,

С обзиром на иницијативу Конгресне библиотеке САД, која усмерава на универзалан приступ вишекултурном документарном наслеђу,

MAC позива руководиоце пројекта Светске дигиталне библиотеке – да уважавају архиве као интегрални део светског документарног наслеђа – да дају приоритет архивским фондовима уписаним у регистре Меморије света (UNESCO).

3. Архивски фондови у библиотекама и музејима

Наглашавају потребу руковања овим фондовима у сагласности са праксом у управљању архивском грађом, као и стандардима.

4. Продаја приватних архива

Забринути порастом тржишне вредности докумената значајних за наслеђе, као и повећаним интересовањем трговаца рукописима и архивском грађом за ову врсту грађе,

Подстичу имаоце ових докумената да обезбеде њихову одговарајућу заштиту и приступ укључујући, тамо где је потребно, њихов трансфер у архивске институције.

5. Надлежности

С обзиром на то да је сарадња између стручњака за архивску грађу и архиве, библиотекара и музејских радника у 21. веку неопходна, морамо да схватимо тачно обележје сваке професије,

С обзиром на то да озбиљна професија мора имати јасан скуп суштине надлежности,

Подстичу професионалне асоцијације и архивске институције сваке земље да развијају сопствене моделе надлежности,

Подстичу радне групе, које је недавно формирао MAC/SPA, EURBI-SA и ARMA International, да уложе напоре у циљу дефинисања скупа суштине надлежности за архивску струку.

6. Припрема архивске грађе за случај катастрофе

Озбиљно забринути због ризика губитка уникатне и ненадокнадиве архивске грађе као резултата природне или људским фактором изазване катастрофе,

С обзиром на то да у многим земљама постојеће законодавство обично не обезбеђује одговарајуће стратегије за опоравак исте после катастрофе,

Позивамо МАС да охрабри земље чланице у стварању законског и политичког оквира за заштиту ове архивске грађе унутар или изван њихових појединачних територија,

Да подстичу архиве у развоју и примени стратегије и режима за обезбеђивање одговарајуће заштите ове архивске грађе укључујући и сурогат средства као што су микроформе, дигитализовање итд.

7. Мере за супротстављање крађама

С обзиром на пораст комерцијалне вредности архивске грађе и пораст ризика од крађа који из тога произилази, у архивским институцијама и од стране корисника у архивским читаоницама,

Позивамо МАС да

– образује радну групу за питања која се односе на безбедност и да подржи пројекте развијене у овој области, у сарадњи са свим заинтересованим струкама, укључујући IFLA и ICOM

– ради са библиотекама, музејима, уметничким галеријама и другим релевантним институцијама у стварању стандарда добре праксе одговарајуће за спречавање крађа архивске грађе

– сарађује са националним и интернационалним организацијама и пројектима у циљу спречавања крађа архивске грађе

– подстиче владе, правосуђе и полицијске службе у заузимању става да су крађе архивске грађе исто толико озбиљне као и крађе уметничких дела.

8. Дугорочна заштита дигиталне грађе

С обзиром на то да дигитална грађа постаје свакодневица и у јавном и приватном сектору,

С обзиром на потребу дугорочне заштите ове грађе,

Залажу се да се ствараоци такве грађе и индустрија придруже МАС-у у проналажењу решења.

9. Универзална декларација о архивима

С обзиром на значај иницијатива које су довеле до формулисања и објављивања Квебешке декларације о архивима,

Предлажу да МАС повери мандат Секцији професионалних архивиста (МАС/СПА) да припреми Универзалну декларацију о архивима која би следила овај модел.

10. Захвалност

Захваљују се водитељима и референтима на квалитету њиховог доприноса и делегатима који су активно учествовали у дебатама и дискусионим групама,

Изражавају дубоку захвалност руководиоцима *Библиотеке и архива Канаде* и *Националне библиотеке и архива Квебека* и њиховим сарадницима на одличној организацији Конференције, њиховој добродошлицы и гостољубивости.

ICA/MAC – Међународни архивски савет

CITRA – Међународна конференција Округлог стола архива

IFLA – Међународна федерација библиотека

ICOM – Међународни комитет за менаџмент

SPA – Секција професионалних архивиста

EURBICA – огранак MAC-а за Европу

ARMA International – Међународна асоцијација администратора и менаџера докумената

MAC се суочава са будућношћу Кирасао консензус 2006.

1. Увод

1.1. Данас је MAC пред пресудном тачком у својој историји. Постигао је много од свог оснивања 1948. године. Са мрежом чланова у 190 земаља широм света дао је огроман допринос развоју стандарда и напретку архива. Ипак, велике политичке, економске и технолошке промене изискују да MAC мора прилично радикално да се мења, уколико жели да буде кључни играч на међународној сцени и настави да иде у сусрет потребама својих чланова.

1.2. Намера Кирасао консензуса је да убрза многе реформе које MAC већ спроводи и да изнесе друга питања с којима се треба хитно суочити.

Постизање свега овога захтева изузетан напор, не само носилаца дужности и службеника организације, већ нарочито чланова MAC-а.

2. Визија

2.1. MAC ће бити организација са јаким руководећим тимом који слуша и учи од својих чланова и заинтересованих страна. Користећи своју мрежу у потпуности, флексибилно ће одговорити на све изазове. Радећи у партнерском односу са низом других организација, рад MAC-а ће бити много видљивији, како у јавном, тако и у приватном сектору. Деловаће као средиште избора информација за глобалну архивску заједницу. Даваће наруџбине за „неопходне производе“, као и подршку другима у „производњи“ преко потребних „оруђа“ за архивску грађу и архивске стручњаке широм света.

3. Планирање управљања

3.1. Увођење дугорочног стратешког планирања треба да буде врхунски приоритет који ће омогућити оквир за све МАС-ове активности. Стратешки план мора да прати много детаљнији план пословања за наредне две године, са јасним циљевима и приоритетима, заједно са специфичним, измерљивим и реалистичним усмерењима за њихово остварење.

3.2. Планове треба да усвоји и подржи чланство МАС-а, као целина, са јасно одређеним одговорностима за пројекте. Резултати МАС-ових пројеката и других иницијатива треба да буду редовно вредновани.

Акције

- 1. Нацрт Стратешког плана, до краја јануара 2007, са финалним одобрењем Извршног одбора, до краја марта 2007.*
- 2. Нацрт Плана пословања за наредне две године са потпуним консултацијама са МАС-овим ограницима, секцијама и радним групама, до краја маја 2007.*

4. Управљање

4.1. Битно је да МАС има управну структуру која омогућава јасну одговорност и велику отвореност у раду. Треба да буду именовани извршиоци за кључна организациона питања широм света, као што су маркетинг и промовисање. МАС стално треба да преиспитује своју структуру, како би наставио да остварује циљеве својих чланова.

4.2. Четворогодишњи изборни циклус за централне носиоце послова превише је дуг период и треба га скратити. Састанци Извршног одбора и других руководећих тела изискују значајне путне и друге трошкове. Састанци морају бити много ефективнији, добро припремљени, са благовременом доставом кључних материјала, јасним одлукама и акцијама. Надзорна функција (финансијска контрола) треба да остане независна и да се појача, тако да чланови буду сигурни да се финансијама МАС-а ефикасно руководи. Треба да се настави пракса доброг пословања, укључујући и изразу свеобухватног годишњег извештаја о активностима и достигнућима.

Акције

- 3. Израдити нацрт првог годишњег извештаја, укључујући доприносе носилаца послова и извештаје контроле, до марта 2007. .*
- 4. Обезбедити планове за скраћење периода управљања, до јула 2008 (конгрес у Куала Лумпуру).*

5. Финансије

5.1. Треба одлучно установити следеће опште принципе:

– приходе повећати до максимума, а трошкове пажљиво контролисати

– МАС треба да прошири базу прихода, повећањем броја чланова и другим изворима прихода (поклони, спонзорство, продаја „производа“, директни апел приватном сектору)

– програми МАС-а морају одговорати расположивим средствима.

5.2. Текућа структура наплате чланарина је застарела и у неким случајевима непропорционално оптерећује националне архивске службе, што би, у сарадњи са члановима, требало исправити. Треба изградити поверење на бази отвореног финансирања и ефикасне употребе средстава.

Акције

5. *Омогућити отворене, проверене рачуне за 2006. годину, до краја марта 2007.*

6. *Изградити нову листу чланарина засновану на принципима исправности и могућности плаћања, и јасно оправдану постигнућима, до марта 2007.*

7. *Активирати кампању регрутовања нових чланова, до јула 2007.*

8. *Развити стратегију за прикупљање фондова, до новембра 2007.*

6. Комуникације

Примена разумљиве стратегије у односу на комуникације мора да има висок приоритет, с намером да постигне следеће циљеве:

– Чланство: добра комуникација мора бити део квалитетних услуга које се гарантују члановима, а ово ће МАС-у омогућити да развије услуге које чланови заиста желе

– Управе: да схвате кључне поруке

– Јавне и друге организације: да постану свесније значаја архива и улоге МАС-а.

6.1. У стратегији о комуникацијама кључно средство ће бити интернет презентација МАС-а. Биће потребно редовно инвестирање, како би се обезбедило да и даље има значај као други велики национални архиви.

6.2. Сви чланови МАС-а немају лак приступ његовој интернет презентацији. МАС треба што хитније да омогући својим члановима лакши приступ интернету у областима у којима постоји ова тешкоћа. Потребно је да има циљне програме за публикување, како би омогућио да чланови који покушавају да премосте „дигитални јаз“ држе корак са главним правцима развоја.

6.3. Мора постојати проактивна функција „праћења достигнућа“ развоја релевантних за струку, која се заснива на МАС-овој мрежи широм света, а која на различите начине омогућава ту информацију: путем интернет презентације, аутоматизованог система за дистрибуцију поште са мејлинг листа, контактима електронском поштом итд.

6.4. Стратегија комуникације која се заснива на електронским услугама неће бити довољна – лични контакт ће за сва времена остати веома ва-

жан. Кључне поруке о МАС-у треба да преносе специјално обучени амбасадори МАС-а, нарочито управама и финансијским организацијама.

Акције

9. Сачинити нови вебсајт, који би био опште доступан до 1. априла 2007.

10. Применити стратегију комуникација до августа 2007.

11. Организовати мрежу кореспондената за „праћење достигнућа“ до маја 2007.

Једногласно усвојен на Генералном годишњем састанку МАС-а Кирасао, 24. новембар 2006.

Квебешка декларација о архивима Архивисти Квебека

(Асоцијација архивиста Квебека, Мрежа архивских служби Квебека, Групација црквених архивиста, АРМА Монреал – Асоцијација администратора и менаџера за документа Монреал, Групација архивских служби приватних бранилаца код трговачког суда Квебека, Група за експертизу питања докумената Владе Квебека, Веће ректора и руководства универзитета Квебека – Пододбор архивиста, Групација архивске службе региона Квебека, Група архивиста региона Монреала)

Позивају вас да дате свој глас Квебешкој декларацији о архивима

ПРЕАМБУЛА

Архиви, са архивском грађом као сумом докумената створених радом и уобичајеним активностима, извори су меморије, информације и акције. Они играју есенцијалну улогу у развоју друштва. Архиви су уникално, драгоцено и незаменљиво наслеђе које се преноси с генерације на генерацију, доприносећи отвореном раду администрације, формирању нашег колективног идентитета и увећавању знања. Они промовишу демократију и побољшање квалитета живота.

Обавеза је друштва као целине да се брине о архивима преко јавне политике, законског оквира и људских, финансијских и материјалних ресурса, као и преко коришћења технологија, да би се подржао архивски развој. Обавеза је друштва такође да настави да дограђује ово наслеђе, документи-ма који изражавају његове аспирације, разматрања и достигнућа.

У прихватању ове колективне одговорности, архивисти и стручњаци за информисање, уз подршку својих суграђана из исте професије, користе своју стручност да би служили друштву при управљању, чувању и обезбеђивању приступа архивима који су им поверени.

У ТОМ ЦИЉУ, МИ ПОТПИСАНИ уважавамо

оригиналност архива као евиденције и као рефлексције еволуције друштва

различитост архива, који су створили сви људи у било ком раздобљу, у многострукости облика, у сваком подручју људске активности

неопходност архива за пословање, прихватање и коришћење права и обавеза, јавног информисања и обуке одговорних грађана, као и за успостављање индивидуалне и колективне меморије, разумевања прошлости, документовања садашњице и припреме за будућност

одговорност свих – доносилаца јавних одлука, грађана, власника или ималаца јавних или приватних архива, и архивиста и стручњака за информисање – у управљању архивом.

СТОГА СМО СЕ ЛАТИЛИ ЗАЈЕДНИЧКОГ ПОСЛА

свако према својој надлежности, да би

– управљање архивима било цењено и потпуно спроведено у грађанском друштву, јавним органима и бизнису

– архиви били сачувани у условима који обезбеђују њихову аутентичност, интегритет и разветленост

– архиви били приступачни свакоме док се поштују права појединаца, стваралаца, власника и корисника.

Састанак МАС-ове Комисије за управљање (МСОМ)

Санкт Петербург (Русија), 27–28. јун 2007.

Дефинисање нових стратешких праваца за Међународни архивски савет

Увод

Комисија за управљање (МСОМ) потврдила је документ који следи, а који поставља нове стратешке правце за Међународни архивски савет, као и оквир за примену стратегије ове организације. Он се надовезује на Стратешки план МАС-а и у центар ставља најновији рад везан за то питање, укључујући документа представљена Извршном одбору у новембру 2006. и априлу 2007. Овај документ су израдили и усагласили чланови Групе за стратегију, коју је у априлу 2007. именовано Извршни одбор, а која се састала у Паризу 16–18. јуна.

Документ садржи све главне елементе стратегије и треба га посматрати као целину. Визија изражава МАС-ове тежње на глобалном нивоу; мисија описује главну окосницу његовог рада; вредности артикулишу понашања и стандарде којих се треба придржавати уколико се жели успешан рад МАС-а. Циљеви високог нивоа који су произашли из ова три елемента изискују много детаљније планове пословања. Период за развој и примену плана пословања трајаће две године. Анализа успешности помоћи ће да се сагледа до којих граница МАС испуњава своју мисију и остварује своју визију.

Комисија за управљање је одлучила да овај документ постави на веб-сајт МАС-а, како би наши чланови широм света могли да му дају свој допринос. Огранци и секције ће такође бити позвани да од својих чланова траже да дају директан допринос. На овај начин, нови стратешки приступ имаће увид у ставове и допринос својих чланова и стећи солидну подршку. Током целог циклуса планирања стратегије, од виталног значаја је консултација са члановима. Њих треба охрабривати да се баве новом стратегијом током њеног развијања, будући да се она развија први пут, као и да потом доприносе њеној редовној ревизији. Ово је од есенцијалне важности за организацију МАС-а, која толико много зависи од колективних напора и учешћа индивидуалних чланова, уколико се желе благовремени резултати и услуге.

Постоји намера да се Нови правци стратегије МАС-а од 2007. године поднесу на потврду Извршном одбору и Годишњем генералном састанку у Квебеку, у новембру 2007. Када Годишња генерална скупштина усвоји финални документ, почеће развој првог двогодишњег плана пословања, који ће бити финализован на конгресу у Куала Лумпуру, јула 2008.

Санкт Петерсбург, 28. јуна 2007 – ревидиран 2. августа и 24. септембра 2007.

КОНТЕКСТ

Од оснивања 1948. године, МАС је веома много постигао у побољшању заштите и приступа архивској грађи широм света. Као резултат тога, савремено друштво има много снажнију колективну меморију, него што би то иначе био случај. МАС је успоставио динамичну мрежу везану за архивску грађу и архивске стручњаке широм света. Израдио је серију важних стандарда и квалитетних публикација. Данас се, међутим, и друштво и наша организација суочавају са великим променама. Ове промене укључују веће и широко распрострањено коришћење информационих технологија, захтев да све организације у управљању и одговорности примењују високе стандарде, пораст захтева јавности за брзим приступом информацији, ширење улоге невладиних организација на локалном, националном и међународном нивоу. Намера ове стратегије је да омогући оквир за развој креативних и иновативних решења за ове промене. Дугорочни фактори као што су промена климе, смањење природних ресурса и раст популације, такође ће имати велики утицај на свет, чији су део и архиви. Стратегија МАС-а је обликована с циљем да буде флексибилна и прилагодљива, тако да не само да остаје у равни континуиране еволуције друштва и архивске струке, већ и да позитивно утиче на ту еволуцију.

ВИЗИЈА

Рад МАС-а широм света представља компетентан глас стручњака за архивску грађу и архиве. Он захтева најшире могуће прихватање фундаменталних принципа, јер друштва могу да достигну пуни потенцијал само ако

се добро управља њиховим архивима и архивском грађом, тако што је заштићена и обезбеђен јој је приступ.

МИСИЈА

Мисија МАС-а је да промовише заштиту и коришћење архивске грађе широм света. Он ради на заштити и очувању меморије света, као и побољшању комуникације уз поштовање културне различитости. Омогућава комуникацију путем мреже, као и образовање стручњака за архивску грађу и документа, да би испунио своју мисију.

СУШТИНСКЕ ВРЕДНОСТИ

За друштво

1. позиционирање архивске грађе и документарног материјала као фундамента за добро управљање и одговорности
2. већа отвореност у јавним администрацијама и приватном сектору
3. промовисање информација за све и давање потпоре за потпуно учешће у демократским процесима
4. подржавање приступа информацијама као једне врсте људских права
5. доказивање да је познавање прошлости суштинско за разумевање садашњости и припрему за будућност
6. поштовање културних и језичких разноликости током свих периода историје човечанства, укључујући и данашњицу
7. пораст свести о повезаности култура
8. очување институционалне меморије друштва, тако да буде доступна садашњим, али и будућим генерацијама.

За МАС

Унутар МАС-а, чланови се охрабрују да примером покажу поштовање следећих вредности:

1. ентузијазам за промовисање питања архивске грађе и архива широм света
2. солидарност у размени средстава, знања и искустава
3. одржавање процеса одлучивања отвореним
4. уважавање различитих приступа питањима архивске грађе и архивских стручњака
5. вољност да се подели одговорност за организацију и поштују напори волонтера
6. поштена и једнака расподела средстава и обезбеђивање подршке.

За стручњаке који се баве архивском грађом и документима

МАС тежи да угради следеће вредности у професионалну праксу широм света:

1. отвореност за сарадњу на пољу развоја архивске грађе, као и прихватање професионалне и институционалне солидарности
2. разумевање и приступ учествовању као делу процеса учења
3. спремност за учествовање у ризичним окружењима са новим решењима за дугорочне проблеме
4. промовисање архивске грађе и архива као фундамената за добро управљање и одговорно пословање.

ЦИЉЕВИ

1. развити способности лобирања да би међународне владине организације биле убеђене у то да треба да уваже значај архивске грађе и архива и воде о томе рачуна у својим програмима
2. пратити шири политички, друштвено/економски и технолошки развој који утичу на архиве и припремати одговоре на то
3. установити међународне стандарде за приступ архивској грађи и архивима
4. служити развоју друштва обезбеђивањем професионалних услуга
5. повећати свест о фундаменталној улози архивске грађе и архива у друштву
6. охрабривати најшире могуће коришћење архивске грађе у циљу подизања свести јавности о историји
7. повећати присутност архива у образовном систему
8. наставити развој МАС-а као независне организације која је усмерена на чланове, отворена и одговорна
9. наставити развој МАС-а као организације која је усмерена на пројекте, а при том не изгубити из вида дугорочне стратешке циљеве
10. проширити размену искустава између архивских стручњака који се баве архивском грађом на свим нивоима
11. створити услове за развој и примену најбоље професионалне праксе и стандарда
12. проширити могућности за обуку, образовање и стални професионални развој
13. обезбедити платформу за професионалну размену и партнерство
14. развити регионалне огранке и секције као платформе за развој стручних дела, њихову употребу и промовисање
15. установити признавање обучености стручњака за архиве и архивску грађу на међународном нивоу (путем сертификата)
16. сарађивати са сродним и другим организацијама без умањивања мисије МАС-а

ОБЛАСТИ ПРОВЕРЕ УСПЕШНОСТИ

1. архивска писменост (из прегледа, постотак популације која је користила архивску грађу и/или разуме шта је то архивска грађа)
2. добро функционисање мрежа руководиоца националних архива широм света (ниво учешћа на међународним конференцијама Округлог стола архива, као и на конгресима МАС-а)
3. добро функционисање мрежа стручњака за архиве и архивску грађу широм света (као за националне архивисте)
4. адекватна подршка у образовању стручњака за архивску грађу и архиве (биће установљено прегледом)
5. поштовање доступности и заштите архивске грађе и архива, као есенцијалних елемената за друштво (биће установљено прегледом)
6. поштовање струке и стручњака
7. повећани резултати у струци (укључујући завршене пројекте МАС-а; шире дејство ових пројеката биће установљено прегледом)
8. повећана подршка чланства (повећање броја чланова у свим категоријама)

Превод: Ранка Рађеновић